

غش در معامله چیست؟

بر اساس منابع فقهی و دینی غش در معامله به هر شکلی حرام است، مگر آنکه خریدار از آن آگاه باشد و یا در صورت سکوت فروشنده، جنس را به قیمت پایین بفروشد؛ به گونه‌ای که خریدار زیان نبیند.

به گزارش «تابناک»، بر اساس منابع فقهی و دینی غش در معامله به هر شکلی حرام است، مگر آنکه خریدار از آن آگاه باشد و یا در صورت سکوت فروشنده، جنس را به قیمت پایین بفروشد؛ به گونه‌ای که خریدار زیان نبیند.

البته اگر جنس ایراد کاملاً واضحی دارد که به صورت عادی قابل فهم است، اگر توسط فروشنده ابراز نشود، غش نیست حتی اگر مشتری در آینده از آن مطلع شود، خیار غبن یا عیب خواهد داشت. غش در معامله ملک، غش در ازدواج از جمله انواع غش در معامله است.

نشان دادن ویژگی خوب در کالای مورد معامله

در صورتی که واقعیت خلاف گفته‌های فروشنده است، مثل پاشیدن آب روی سبزی به منظور ترو تازه نشان دادن سبزی‌های کهنه و مانده را نیز می‌توان غش در معامله دانست.

همچنین نشان دادن چیزی مخالف جنس و ماهیت آن، مانند آبکاری آهن با نقره یا طلا تا خریدار آن را به عنوان نقره یا طلا بخرد، نیز نوعی غش در معامله است.

قرآن می‌فرماید *وَيْلٌ وَايَ بر کسی که کم فروش است*. وای به کسی که کم کاری می‌کند. به اداره دیر می‌آید، دیر سرکلاس می‌رود، کم می‌فروشد. باید مسافر را آن‌جا پیاده کند، آن‌جا پیاده نمی‌کند. باید درست درس بدهد، بد درس می‌دهد.

روایات غش در معامله

داد و ستد از جمله اموری است که در روایات اولیای دین کلمه غش درباره آن‌ها به کار رفته است. قال التّبی (ص): من غشّ مسلماً فی شِراءٍ أو بیع فلیس متّاً و یُحشر یوم القیامة مع الیهود لِأَنَّهُم أَعْش الخلق للمسلمین.

نبی اکرم (ص) فرمود: کسی که به مسلمانی در خرید یا فروش خیانت نماید و تقلب کند، از ما نیست و در قیامت با یهودیان محشور میگردد؛ زیرا یهودی‌ها نسبت به مسلمانان خائن‌ترین خلقتند.

نبی اکرم (ص) به مردی که مشغول به فروش خرما بود فرمود: آیا نمی‌دانی از مسلمانان نیست کسی که در معامله با آنان خیانت نماید.

مثالی از غش در معامله

مرد خرما فروش کمی خرمای خوب و مرغوب را روی خرما‌های نامرغوب چیده، تا مشتری جمع شود، اما زمان تحویل از قسمت نامرغوب به مشتری می‌دهد.

متأسفانه این موضوع در بازار بسیار به چشم می‌خورد هنگام بسته بندی میوه برای عرضه کردن چند دانه از مرکبات یا سیب مرغوب یا چند خوشه انگور خوب را روی بار قرار می‌دهند تا جلب توجه کند و نامرغوب‌ها را زیر بار مخفی می‌کنند. این عمل ناپسند خلاف فرموده‌ی قرآن و نبی اکرم (ص) است و آن فرد با این کار خود را از مسلمین جدا می‌کند.

عدالت و نظم و حساب در همه چیز و همه جا، یک اصل اساسی است، همان گونه که گفته شده اصلی است که بر کل عالم هستی حکومت می‌کند، بنابراین، هر گونه انحراف از این اصل، خطرناک و بدعاقبت، و هر گونه خیانت و تقلب در امر معاملات، پایه‌های اعتماد عمومی را ویران می‌سازد.

گفتنی است، چنانچه فروشنده نسبت به بیان عیب یا نقص موجود در کالا سکوت کند، در صورتی که وی منشأ بروز آن نباشد، غشّ به شمار نمی رود، مگر آنکه خریدار به سبب اعتمادی که به او دارد از وی بخواهد عیب یا نقص موجود در کالا را بازگو کند و او سکوت کند که در این صورت غشّ محقق می شود. لیکن برخی، ملاک در تحقق غشّ را علم فروشنده به نقص یا عیب کالا و جهل خریدار به آن دانسته اند. بنابر این، با علم فروشنده به عیب یا نقص و جهل خریدار به آن، غشّ تحقق می یابد؛ هرچند فروشنده درباره آن سکوت کند.